

eq'iliquà

64_12/25

COL·LABORADORES I COL·LABORADORS:

**ALJANDRA MANDLI, CANDELA MORA, ESTELA MARTÍNEZ, JORDI BALLESTER,
LAURA USELETI, MARIA ALMUDÉVER, MAR MANDLI, NELO GÓMEZ, NEUS ALBORCH,
OMAR RUIZ, PAU VERCHER, TONI GUILLOT, TONI PAU I VICTÒRIA GARRIGUES**

IL·LUSTRACIÓ PORTADA: **VANE JULIÁN** @VANEJULIAN_

MAQUETACIÓ: **CARLES Gª TORMO**

IMPRENTA: **LINEA 2**

DIPOSIT LEGAL: **V-2280-2005**

**AMBAIXADOR VICH, 3 - 2G | 46002 | VALÈNCIA
963 528 198 | INFO@AAPV.ES | WWW.AAPV.ES**

AAPV NO ES FA RESPONSABLE DE LES OPINIONS DELS COL·LABORADORS DE L'EQUILQUÀ

04

EDITORIAL

RESUM ACTE LECTURA NOMS GAZA

10

ORGANITZACIÓ

RESUM D'ACTIVITAT 2025

20

DOBLATGE

RESUM D'ACTIVITAT 2025

24

IGUALTAT

RESUM D'ACTIVITAT 2025

28

AUDIOVISUAL

RESUM D'ACTIVITAT 2025

34

FORMACIÓ

RESUM D'ACTIVITAT 2025

40

JUAN MANDLI

UNAS PALABRAS SOBRE JUAN MANDLI DE SUS HIJAS

44

RAFA CONTRERAS

CARTA TONI PAU

EDITORIAL

RESUM DE L'ACTE DE LECTURA COL·LECTIVA DELS NOMS DELS XIQUETS I XIQUETES ASSASSINATS A GAZA

L'acte de memòria i solidaritat amb la infància de Gaza, celebrat a València i organitzat per l'AAPV, va reunir centenars de persones en una jornada marcada per l'emoció, la dignitat i la denúncia.

L'organització va destacar pel seu caràcter obert i plural, amb la participació d'artistes valencians i valencianes, personalitats de la cultura i de la política, membres de diverses entitats i nombroses persones que, simplement en passar pel lloc, es van aturar i es van sumar espontàniament a l'acte.

La cerimònia va començar amb la intervenció de l'actriu i sòcia Rosana Pastor, que va obrir la jornada amb la lectura del manifest —el text central que marcava el sentit de l'homenatge— i va imprimir al moment una càrrega emocional profunda i compromesa.

Amb la lectura del manifest, la nostra companya Rosana Pastor, va donar inici a l'acte de lectura col·lectiva organitzat per l'AAPV el passat 20 d'octubre, a la Plaça del Patriarca de València, amb el suport de BDS País Valencià, Voces por Palestina, la Global Sumud Flotilla, el Global Movement to Gaza Spain, la Comunitat Palestina Valenciana i el Centre Cultural La Nau de la Universitat de València.

Des dels primers minuts, es va recordar que aquell acte no era només una trobada cultural, sinó un espai de memòria i resistència. Es va subratllar que els noms que anaven a ser llegits eren els de xiquets i xiquetes que haurien d'estar jugant i creixent, no formant part d'un registre de víctimes. Es va destacar també el simbolisme de les cometes, un dels pocs jocs que la infància de Gaza podia gaudir: símbols d'innocència i llibertat que, hui, han estat substituïts pels drons i els bombardejos. ▶

**DES DELS
PRIMERS MINUTS,
ES VA RECORDAR
QUE AQUELL ACTE
NO ERA NOMÉS UNA
TROBADA CULTURAL,
SINÓ UN ESPAI
DE MEMÒRIA I
RESISTÈNCIA**

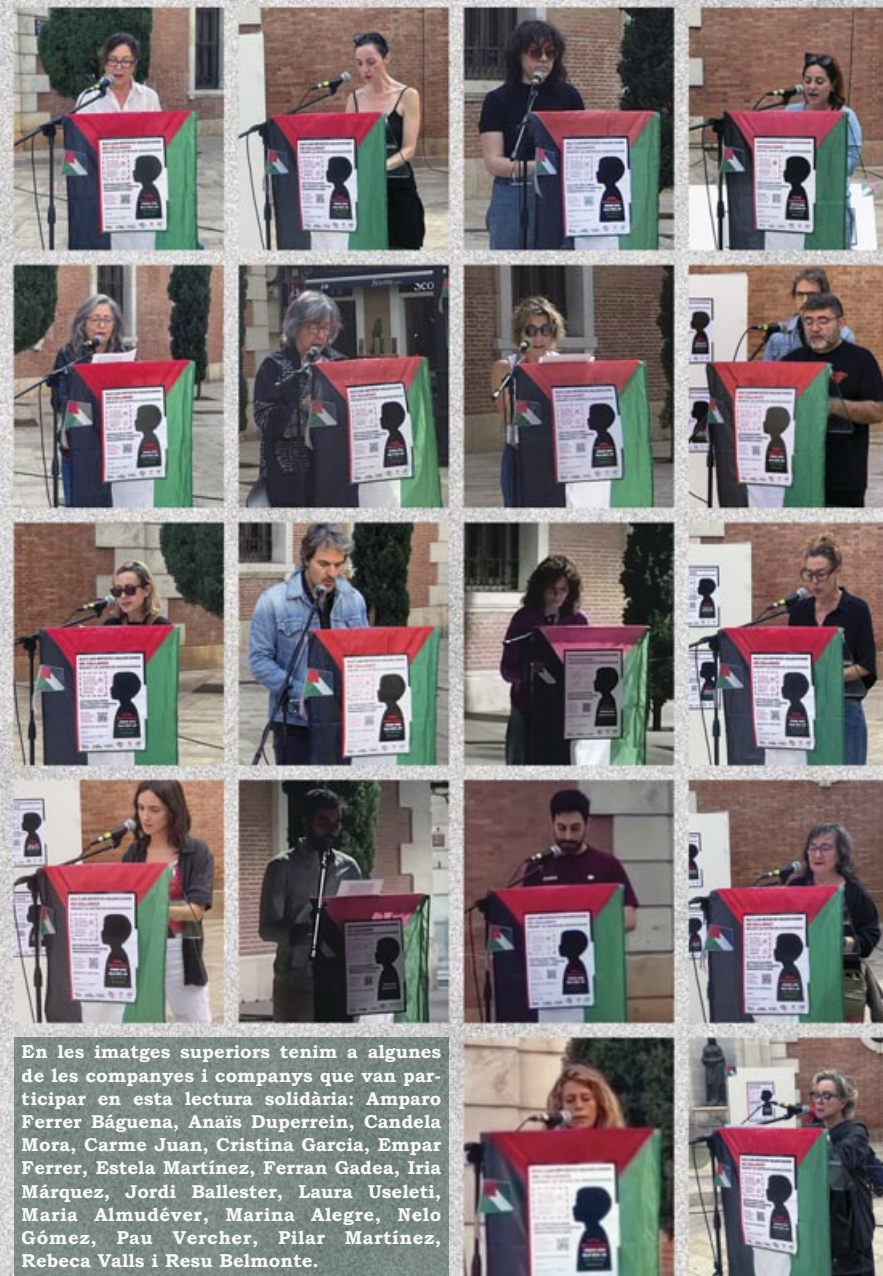
...

Rosana Pastor, Ferran Gadea i Jordi Ballester van atendre als mitjans que van cobrir l'acte.

Les intervencions van remarcar la necessitat de mantindre viva la memòria i de denunciar l'impacte devastador del setge: la manca de medicaments, d'aigua potable i d'aliments, així como els impediments constants a l'entrada d'ajuda humanitària. Es va fer un reconeixement especial a la Flotilla de la Llibertat i altres moviments que intenten trencar l'aïllament de Gaza.

Els discursos van assenyalar també la responsabilitat dels governs i institucions internacionals. Es va denunciar la impunitat dels bombardejos sobre escoles i hospitals, la indiferència dels països que continuen venent armes i la passivitat d'organismes que proclamen la defensa dels drets humans però no actuen amb fermesa. Es va exigir al Govern espanyol suspendre la venda d'armes a Israel, revisar les relacions diplomàtiques i reconèixer oficialment l'Estat de Palestina. A la Unió Europea se li va reclamar coherència i una postura clara a favor de la població civil. ▶

En les imatges superiors tenim a algunes de les companyes i companys que van participar en esta lectura solidària: Amparo Ferrer Báguena, Anaïs Duperrein, Candela Mora, Carme Juan, Cristina Garcia, Empar Ferrer, Estela Martínez, Ferran Gadea, Iria Márquez, Jordi Ballester, Laura Useleti, Maria Almudéver, Marina Alegre, Nelo Gómez, Pau Vercher, Pilar Martínez, Rebeca Valls i Resu Belmonte.

L'acte va començar a les 10 del matí i va finalitzar a les 10 de la nit. Durant dotze hores, 140 persones van posar veu a 8.008 noms de xiquets i xiquetes de fins a 13 anys.

El moment central va ser la lectura dels noms dels milers i milers d'infants palestins assassinats. La lectura, que va tindre una durada de dotze hores, va ser commovedora, va omplir l'espai d'un silenci profund i d'una emoció compartida. Les fotografies d'aquell instant mostren el recolliment, la tristesa i la determinació de totes les persones assistents.

La convocatòria va tindre una àmplia cobertura mediàtica amb la presència de Cadena SER, À Punt Mèdia i TVE Informatius Comunitat Valenciana. Mitjans que van donar visibilitat a la jornada i al seu missatge de justícia i dignitat.

L'acte va concloure amb agraïments a totes les entitats implicades —la Comunitat Palestina de València, BDS País Valencià, Voces por Palestina, Global Movement to Gaza Spain i el Centre Cultural de la Universitat de València— i va deixar una empremta profunda en totes les persones presents. Una jornada de memòria, coratge i esperança col·lectiva que va reiterar el desig que la justícia arribe abans que el silenci torne a caure.

Agraïm als membres de l'AAPV que s'han sumat a la campanya #STOPGENOCIDI: Aina Gimeno, Aleberto Jiménez de Dios, Antonio Lorente, Alex Rubio, Amparo Ferrer Báguena, Amparo Vayá, Anna Cerveró, Antonio Barrs, Antonio Martínez 'Ñoño', Candela Mora, Claudi Ferrer, Cristina Garcia, Cristina Zaragozá, Daniel González, Enric Benavent, Estela Martínez, Inma Ruiz, Isabel Martí, Joanvi Cubedo, Jordi Ballester, Jorge Picó, Josema Soler, Josep Manel Casany, Juanfran Sàez, Laura Useleti, Lia Herbor, Manuel Puchades, Maria Almudéver, Mari Giner, Miguel Àngel Cantero Pineda, Nelo Gómez, Pablo Díaz del Río, Resu Belmonte, Rosana Pastor, Rosanna Espinós i Vanessa Gil.

ORGANITZACIÓ

RESUM D'ACTIVITAT 2025

El final del 2024 va estar marcat per múltiples reunions relacionades amb la gestió de les ajudes a les persones i entitats afectades per la DANA.

D'una banda, amb les associacions professionals del sector cultural valencià per coordinar-se, i d'altra, amb els responsables polítics per fer-los arribar les nostres necessitats davant la catàstrofe.

Al llarg de desembre, l'AAPV es va reunir, junt amb altres associacions, amb el Ministre de Cultura, **Ernest Urtasun**, i una de les seues assessores, **Getsemaní San Marcos**; amb **Pilar Tébar**, la Secretària Autònoma de Cultura; amb **Álvaro López-Jamar**, Director de l'IVC, i **M.ª José Mora**, Directora Adjunta d'AAEE de l'IVC; i amb **José Luis Moreno**, Regidor d'Acció Cultural de l'Ajuntament de València.

També en desembre es va celebrar, presencialment a l'Octubre-CCC i en streaming, la trobada, **Impacte de la DANA en el sector artístic: recursos i mesures de protecció per a artistes d'arts escèniques**, organitzada per l'AAPDC i l'AAPV. En ella, Ana Airas, de l'àrea legal de l'AADPC, va donar resposta a qüestions com: Què podem fer davant de les cancel·lacions i la desprotecció que estem patint?; quines mesures aprovades per l'Estatut de l'Artista podem fer servir?; quines eines tenim disponibles?; Prestació especial d'atur per artistes, la inactivitat, ajudes ...

Ja al gener, Jordi Ballester i Paula Braguinsky, de la comissió d'Audiovisual, van fer una **xarrada informativa als alumnes de l'últim curs de l'ESAC**, per explicar en què consisteix l'AAPV, els avantatges de formar-ne part i els requisits necessaris per poder ser-ne membre.

A finals de gener, l'AAPV i les associacions professionals d'AAEE d'Alacant van publicar una **nota de premsa denunciant la convocatòria de subvencions de la Diputació d'Alacant, que afavoreix projectes amateurs i precaris**. També vam reclamar mecanismes de control laboral, inspeccions i participació en futures convocatòries.

Al febrer, vam participar en la taula redona **Parlem de salut mental**, organitzada pel CVC, que va incloure la intervenció de persones expertes i la projecció d'una pel·lícula. ▶

Cap al final de febrer, vam iniciar la **campanya Red Flags**, amb l'objectiu de **resoldre dubtes sobre els nostres drets laborals** davant pràctiques massa habituals al nostre sector. Ho vam fer a partir de punts concrets del Conveni de Teatre de la Comunitat Valenciana com el contracte, el descans, els assaigs, els desplaçaments ...

Eixe mateix mes, els esforços de totes les associacions professionals d'AEE al voltant de la DANA fructificaren amb l'**Oficina per a la Recuperació Cultural**, gestionada per l'Associació de Professionals de la Cultura - Gestió Cultural mitjançant una subvenció directa del Ministeri de Cultura.

Paral·lelament, vam participar en la roda de premsa, organitzada pel grup de voluntaris La Cantina, per a presentar la campanya **No oblidar la DANA**, amb la lectura d'un manifest i un calendari d'activitats solidàries. En concret, alguns membres de l'AAPV, han gravat vídeos de conscienciació narrant les històries reals de persones afectades per la DANA.

Com cada any, donem suport a la celebració del **Dia Mundial del Teatre**, amb la difusió d'un missatge escrit per figures de relleu dins l'univers teatral. Enguany, vam editar un vídeo acompanyant el text del director d'escena grec Theodoros Terzopoulos amb imatges d'algunes de les peces més destacades del teatre valencià contemporani.

A principis d'abril, vam publicar una **nota de premsa reclamant la dimissió del Director de l'IVC**. El text denunciava la mala gestió d'Álvaro López Jamar, que posa en risc les arts escèniques valencianes. També criticava tant el retard com la retallada pressupostària de les ajudes del 2025 i la manca de mesures davant la DANA.

Tres dies després, les afiliades i afiliats van tindre l'oportunitat de participar en l'**Assemblea General de l'AAPV**. En el número 62 de l'Eq'liquà trobareu una detallada crònica sobretot el que va ocórrer en aquesta.

A posteriori de la publicació d'un nou comunicat sobre la decisió d'À Punt d'emetre en castellà produccions estrangeres que han sigut doblades en valencià, **representants de la directiva de l'AAPV es van reunir amb els representants d'À Punt**, Francisco Aura, Director General i Paco Picó, Director de Continguts, per a conèixer les línies d'actuació dels nous càrrecs de la TV autonòmica valenciana. Ells ens van traslladar els seus parers sobre la ficció i el doblatge valencià amb el pressupost actual, i nosaltres els vam convidar a fer una aposta clara pel nostre sector audiovisual i de doblatge valencià.

Maig va començar amb la publicació d'un comunicat lamentant la **decisió política d'À Punt de no retransmetre la gala dels Premis AAPV 2025**. Sobretot, es denunciava que la negativa de la televisió pública valenciana no responia a criteris d'audiència sinó de menyspreu a la professió autòctona.

També al maig, es van celebrar les **Jornades Escoltem la Cultura**, on diferents associacions professionals valencianes van debatre sobre les problemàtiques específiques de cadascuna de les vessants del sector. En concret, l'AAPV va participar en la taula rodona sobre arts escèniques i en la de l'audiovisual. Les Jornades van finalitzar amb la constitució de la **Plataforma de la Cultura Valenciana** i la publicació d'un manifest conjunt.

L'AAPV va donar suport a la **Vaga General 29M**, convocada per denunciar la negligència institucional en la DANA del 29 d'octubre, la precarietat laboral i les retallades socials i culturals. I també, per reivindicar justícia, drets laborals i culturals, i una vida digna amb solidaritat i acció col·lectiva.

Diverses associacions professionals van aprofitar la **roda de premsa del Festival Sagunt a Escena** per a confrontar als responsables de l'IVC presents amb una sèrie de preguntes sobre la seua gestió. La nostra presidenta, Maria Almudéver, va interpellar-los per la **baixada en la contractació d'intèrprets**, tant en quantitat com en qualitat. Jéssica Martínez, de Comité Escèniques, per la seua banda, va posar l'accent en els **retalls pressupostaris**. I Pere Bodí, de l'APDCV va preguntar per l'**endarreriment en la convocatòria d'ajudes a les arts escèniques del 2025**.

L'AAPV també va estar en la gala de gratitud, organitzada per l'AVETID, **Les arts escèniques valencianes donen les gràcies**, per agrair tota l'ajuda rebuda, abraçar les víctimes i enfortir el sector després de la DANA. Entre els més de 100 artistes que hi van participar, destaquem la intervenció de Kika Garcelán, Jéssica Martínez i Maria Almudéver, que van llegir el text: El substantiu que tremola, de Sònia Alejo.

Davant la indiferència dels responsables de l'IVC, el creixent descontent del sector va cristal·litzar en una nota de premsa conjunta sobre la **improvisació i falta de professionalitat en la gestió del nou Circuit Valencià d'Arts Escèniques**, consensuada entre 13 associacions professionals.

L'ú d'agost vam publicar una **esquela per la mort de les Arts Escèniques valencianes** per protestar per la censura, l'abandonament institucional, la falta de compromís polític i el menyspreu cap al nostre treball. ▶

El **Dia Mundial de l'Actor i l'Actriu**, vam compartir en xarxes les fotos dels **385 perfils** que **componen la Guia AAPV**, l'aparador virtual de professionals de la interpretació més gran del nostre territori. No oblideu que mantindre el vostre perfil actualitzat és tan fàcil com enviar-nos la vostra foto i el CV a: **comunicacio@aapv.es**

A principis de setembre, els mitjans de comunicació van començar a fer-se ressò de la campanya **Comunicat des de l'escenari**, duta a terme al llarg dels mesos d'estiu, per denunciar la fragilitat de les arts escèniques mitjançant la lectura d'un manifest abans o després de cada funció de teatre.

L'AAPV va voler estar en la presentació de la programació i celebració del **40 aniversari de l'Escalante Centre Teatral**, celebrat al Teatre Principal de València. Una data molt especial per al teatre de la Diputació de València, referent de les arts escèniques per a la infància i la joventut a tot l'estat espanyol. ►

SETEMBRE
23

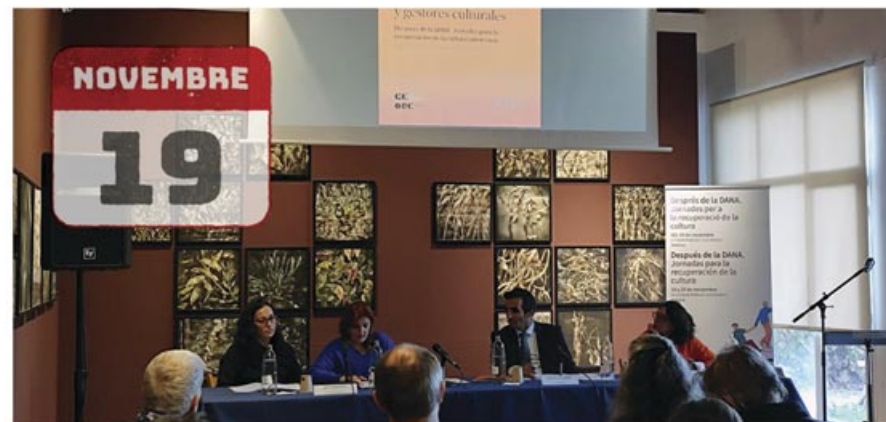
A finals de setembre, l'AAPV i dotze associacions d'arts escèniques més, van publicar un comunicat denunciant la reducció del suport de l'IVC a la **Mostra de Teatre d'Alcoi**. En la nota, van advertir que la **retallada del 60% del pressupost** i la manca de compromís institucional amenaçaven la qualitat i continuïtat de l'esdeveniment.

Dos dies després, en la **roda de premsa de presentació de la programació d'arts escèniques del Teatre Rialto i el Teatre Principal de València**, tant nosaltres com les altres associacions professionals, vam traslladar als responsables de l'IVC el nostre malestar i preocupació.

OCTUBRE
02

A l'octubre, amb la campanya de conscienciació **STOP GENOCIDI** en marxa, l'AAPV va donar suport a la manifestació convocada en resposta al **segrest de la Global Sumud Flotilla** per part d'Israel. En l'editorial d'este número, teniu una crònica de l'acte de lectura col·lectiva en solidaritat amb el poble palestí realitzat eixe mateix mes.

Dins les **jornades per a la recuperació de la cultura** Després de la **DANA**, organitzades per l'ORC i el Ministeri de Cultura, la nostra secretària tècnica, Victòria Garrigues, va participar en la presentació del manual de bones pràctiques artístiques *De la creació al tràmit: guia d'orientació administrativa per a artistes, intèrprets i gestors culturals*, del qual és coautora.

El 25 de novembre, vam publicar un comunicat denunciant què **el Teatre Principal de València no ha programat cap obra valenciana el darrer any**. Fet que evidencia la falta de suport institucional al sector escènic autòcton.

NOVEMBRE
28

Tres dies després, l'associació de gestors culturals també va publicar un comunicat explicant com **les institucions autonòmiques exclouen el sector en la planificació del Circuit Cultural Valencià**, impeding la seua participació i expressió en decisions clau sobre programes culturals.

L'activitat organitzativa de l'AAPV s'ha mantingut al llarg de l'any amb reunions constants, per exemple les mantingudes amb **Pilar Bernabé**, Delegada del Govern; **José María Lozano**, President del Consell Valencià de Cultura; o **Mercedes Caballero**, Diputada del PSPV Corts Valencianes.

DOBLATGE

RESUM D'ACTIVITAT 2025

PER **NELO GÓMEZ**
SECRETARI IXENT
DE LA COMISSIÓ
DE DOBALATGE

**DES DE LA COMISSIÓ DE DOBLATGE
HEM ASSISTIT A UN ANY
EN QUÈ S'HA ACOMPLIT
EL PITJOR DELS NOSTRES AUGURIS
AMB LA LLENGUA, PERÒ ON TAMBÉ
HEM AGAFAT EL MICRÒFON
PER LES BANYES PER A TOREJAR
L'AUDIOVISUAL VALENCIÀ.**

Al març, À Punt començava a emetre en castellà produccions estrangeres que havien sigut doblades al valencià. S'implementava així el sistema dual, en què el doblatge en la llengua pròpia del nostre territori acabava relegat, només disponible canviant la configuració d'àudio de cada televisor.

En les setmanes posteriors, **l'AAPV, junt amb altres professionals del sector i la complicitat de la ciutadania, animava públicament a reclamar el dret d'escoltar doblatge en valencià en la televisió valenciana.** El resultat fou el ressò en xarxes i l'arribada de centenars de reclamacions a la cadena.

A l'abril ens reuníem amb la nova direcció d'À Punt Mèdia, amb el temor que eixa decisió de programació fora el primer pas per a acabar amb el doblatge autòcton. **Preguntat el director general al respecte fins en tres ocasions, la seua resposta va ser: "El doblatge en valencià està garantit".**

Tanmateix, abans de l'estiu deixava d'arribar feina contractada per la Corporació Audiovisual de la Comunitat Valenciana als estudis valencians. La veu d'alarma es va fer palesa en el lliurament dels Premis AAPV d'enguany. La licitació de doblatge estava en l'aire, però **no seria fins a la tardor quan els directius de la Radiotelevisió Valenciana**

confirmarien el que tots i totes sospitàvem: el pressupost del nostre doblatge per al que restava de 2025 i el pròxim 2026 quedava a zero.

Com que esta pel·lícula ja l'haviem viscuda, fa mesos que ens avançarem a l'espòiler... **Des de la primavera, la Comissió de Doblage s'ha reunit amb els grups parlamentaris de Compromís i PSPV-PSOE** perquè exigisquen explicacions en seu parlamentària als responsables de CACVSA; amb la **Delegació del Govern** a la Comunitat Valenciana perquè s'articulen polítiques des del Govern Central per a salvaguardar la continuïtat de la feina dels dobladors i dobladores valencians; amb el **Consell Valencià de Cultura** perquè inste la Generalitat Valenciana a fer complir la normalització lingüística encomanda als mitjans públics; **i iniciarem contactes amb RTVE** perquè s'implemente el doblatge en valencià en part dels seus continguts.

**COM QUE ESTA
PEL·LÍCULA
JA L'HAVÍEM
VISCUDA,
FA MESOS QUE
ENS AVANÇÀREM A
L'ESPÒILER...**

Rosana Pastor, membre del CVC i de l'AAPV, José María Lozano, President del Consell Valencià de Cultura, Maria Almudéver, Presidenta de l'AAPV i Nelo Gómez, Secretari de la Comissió de Doblage.

Imatge de l'Assemblea General de l'AAPV celebrada el passat 07 d'abril.

**L'HORIZZÓ ÉS
L'ACOMPLIMENT
DEL CONVENI
AUTONÒMIC
DE DOBLATGE,
INDEPENDENTMENT
DE LES
DOS LLENGÜES
OFICIALS DEL
PAÍS VALENCIÀ
EN QUÈ
TREBALLEN.**

I com si la trama abocara els personatges a la tempesta perfecta, **el 2026 arriba amb un canvi de paradigma: el final del despenjament salarial per al doblatge en castellà que fem a casa nostra.** Han sigut anys de negociacions per part de les anteriors comissions d'este sindicat, d'acords colze a colze amb el Col·lectiu de Professionals del Doblatge (CPD), de reclams a les empreses i d'apujades salarials guanyades *take a take*. L'horitzó és l'acompliment del conveni autonòmic de doblatge, independentment de les dos llengües oficials del País Valencià en què treballem.

Així va quedar palés en la reunió conjunta entre AAPV i CPD celebrada juliol passat, on **formalment, oferirem als companys i companyes de l'altra associació professional viure els pròxims girs de guió units**, sota les mateixes sigles. Però eixe capítol encara no ha arribat.

Mari Giner, Iolanda Muñoz i Nelo Gómez en la reunió conjunta entre AAPV i CPD celebrada el passat 12 de juliol.

**MENTRESTANT,
ALGUNS DELS PROTAGONISTES
D'ESTA TEMPORADA DIEM ADEU
A LA COMISSIÓ DE DOBLATGE
I LI PASSEM EL TESTIMONI A
LA SABA NOVA QUE S'HA INCORPORAT
AL NOSTRE SINDICAT.**

**LA FICCIÓ CONTINUA
I NO PODEM
DEIXAR D'ESCOLTAR-NOS.
AIXÒ SERIA COM
DEIXAR DE SENTIR-NOS!**

**...EN LA REUNIÓ
CONJUNTA ENTRE
AAPV I CPD
CELEBRADA
JULIOL PASSAT,
ON FORMALMENT,
OFERÍREM
ALS COMPANYS
I COMPANYYES
DE L'ALTRA
ASSOCIACIÓ
PROFESSIONAL
VIURE ELS
PRÒXIMS GIRS
DE GUIÓ UNITS**

PER **NEUS ALBORCH**
SECRETARIA
DE LA COMISSIÓ
D'IGUALTAT

LA COMISSIÓ D'IGUALTAT DE L'AAPV HA DUT A TERME O HA PARTICIPAT, AL LLARG DE L'ANY 2025, EN LES ACTIVITATS SEGÜENTS:

La comissió va organitzar, per als dies 10, 11 i 12 de febrer, un interessant i necessari **curs formatiu d'intimitat** amb l'experta **Andrea Isasi**, directora de càsting i coordinadora d'intimitat, sobre l'aplicació dels protocols de consentiment en els àmbits audiovisual i escènic. La iniciativa va comptar amb la col·laboració d'AVETID (Associació Valenciana d'Empreses d'Arts Escèniques) i d'AVAV (Acadèmia Valenciana de l'Audiovisual). Va representar un pas significatiu en la sensibilització i la formació en aquesta àrea.

El 3 de març la secretària d'Igualtat i el secretari de l'AAPV van assistir, convidats per la delegada del govern Pilar Bernabé, a un acte organitzat per la Delegació del Govern sobre el **paper de les dones davant l'adversitat**.

Imatge de la pancarta conjunta de les onze associacions unides en la manifestació del 8M.

Per a la commemoració del 8 de març, la comissió d'Igualtat es va unir, amb altres **onze associacions culturals valencianes** de diversos àmbits, per a organitzar la **taula redona «La igualtat com a base de la cultura: reptes actuals i línies d'actuació futura»**. Aquesta activitat prèvia a la manifestació va donar **lloc a la creació d'un observatori de la cultura amb perspectiva d'igualtat**, amb l'objectiu de monitoritzar i promoure la igualtat en totes les disciplines artístiques. Després de la taula redona, totes les associacions implicades -AAPV, AVAV, AVETID, CIMA (Associació de Dones Cineastes i de Mitjans Audiovisuals), APCCV (Associació de Professionals del Circ de la Comunitat Valenciana), AVEET (Associació Valenciana d'Espectadors i Espectadors Teatral), APDCV (Associació de Professionals de la Dansa de la Comunitat Valenciana), EDAV (Espectadors de l'Audiovisual Valencià), GC (Gestió Cultural. Associació Valenciana de Professionals de la Cultura), FEVIM (Federació Valenciana de la Indústria Musical) i VMO (Valencian Music Office)- van assistir juntes a la manifestació amb una pancarta comuna amb el lema: **sense igualtat no hi ha cultura**.

Imatge de la taula rodona Espacio Seguro, moderada per Andrea Isasi, va comptar amb les intervencions de Juan Moreno (Productor de cinema i TV), Irene Cardona (Directora de cinema), Tábata Cerezo (Coordinadora d'intimitat i membre d'AESCI), Jean Cruz (Actor) i Sol Garre (Docent a la RESAD i directora).

El 13 d'abril, l'AAPV i l'AVAV van estar a Madrid a la presentació del **Protocolo de Consentimiento para el Proceso i la Sala de Casting**, un acte organitzat per APDICE (Asociación Profesional de Dirección de Cáasting de España), amb una taula rodona en què participaren experts en la qüestió.

El 10 de juny, la comissió d'Igualtat va assistir a la presentació de la **Unidad de Atención a las Violencias Machistas en el Sector Audiovisual y Cultural**, impulsada per l'Acadèmia de Cine i el Ministeri de Cultura i gestionada per Aspacia, que va tindre lloc a l'edifici Rialto de València. L'activitat va estar organitzada per l'AAPV i per AVAV, amb la col·laboració de moltes altres associacions i entitats.

IGUALTAT

Al 18 de novembre, la presidenta de l'AAPV va visitar l'ESAC, entre altres coses, per a donar a conèixer a l'alumnat el nostre **Protocol contra l'Assetjament dins l'àmbit del Sector Cultural Valencià**.

Alumnes de l'ESAC i Maria Almudéver al final de la xarrada.

Intervenció d'Aina Gimeno en la jornada de balanç de la **Unidad** celebrada a Madrid.

Coincidint amb el Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència cap a les Dones, l'AAPV va assistir, a la seu de l'Acadèmia de Cine a Madrid, a una jornada per fer balanç del servei de la **Unidad de Atención contra les Violencias Machistas en el sector Audiovisual y Cultural**, on també es presentava el seu nou Protocol i el seu web: <https://unidadculturasinviolencia.es>

La comissió d'Igualtat de l'AAPV ofereix sempre **suport i acompanyament per poder aconseguir baixes de paternitat i maternitat**, reconeixent la importància de la conciliació en la vida professional.

AUDIOVISUAL

RESUM D'ACTIVITAT 2025

PER **JORDI BALLESTER**
SECRETARI
DE LA COMISSIÓ
D'AUDIOVISUAL

DES DE LA COMISSIÓ DE L'AUDIOVISUAL, HEM CONTINUAT TREBALLANT I VETLANT PELS INTERESSOS DE LES ACTRIUS I ELS ACTORS DEL NOSTRE TERRITORI, EN UN CURS QUE DES QUE EN SÓC EL SECRETARI, FA JA CINQ ANYS, HA RESULTAT SER EL MÉS DIFÍCIL DE TOTS.

Ens hem trobat amb uns dirigents polítics i institucionals que, de manera sistemàtica i amb certa intencionalitat, han tractat de deixar-nos al marge de possibles negociacions que involucraven a tot el sector.

Hem patit l'aturada colpidora de la producció de ficció per part de la televisió pública valenciana i la falta d'interès de les institucions per consolidar un sector que, ens els darrers anys, havia multiplicat el nombre de contractacions d'actors i actrius valencianes, tant en televisió com en cinema.

La comissió ha estat present en els darrers anys en les negociacions amb associacions de productores, Institut Valencià de Cultura i televisió valenciana amb l'objectiu de consolidar les ajudes a l'audiovisual. Sempre hem tingut en compte

HEM PATIT L'ATURADA COLPIDORA DE LA PRODUCCIÓ DE FICCIÓ PER PART DE LA TELEVISIÓ PÚBLICA VALENCIANA

Manu Valls i Enric Benavent durant el rodatge de *La invasió dels Bàrbars* de Vicent Monsonís.

la màxima prerrogativa d'assegurar que el mercat que s'estava constituint incloguera la presència d'intèrprets valencians. Este fet és l'eix fonamental d'una estructura sòlida i solvent que pot obrir mercats a l'Estat Espanyol i facilitar d'esta manera una major projecció dels productes fets a la nostra Comunitat. Per extensió, suposaria l'exportació del talent valencià a un mercat nacional i internacional cada vegada més fort i extens.

MALAUERADAMENT, ELS PONTS SEMBLEN HAVER CAIGUT O, SI MÉS NO, ESTAN MOLT DEBILITATS.

Malauradament, els ponts semblen haver caigut o, si més no, estan molt debilitats.

Políticament, tornem a tindre la sensació de ser una pedra a la sabata per als polítics que ens manen, per a les productores que tracten d'esquivar de qualsevol manera els filtres de "valencianitat" en els seus productes i finalment per a una televisió que durant tot un any ni tan sols s'ha plantejat el que significa deixar de banda la ficció per a un sector com el nostre. ▶

Conchi Espejo i Amparo Fernández en el llargmetratge *Valenciana*.

L'única part positiva és que encara estem gaudint del que havíem aconseguit en els darrers anys, ja que **les produccions valencianes en categoria A** (les que obligatòriament han d'estar fetes per intèrprets valencians) **continuen estant vigents**. Esperem que no les toquen o, evidentment, tindran la nostra contundent oposició.

Els exemples de cinema valencià de qualitat, fet quasi en la seua totalitat per actors i actrius valencianes, **han donat uns resultats en taquilla que a més a més avalen la lluita per part del nostre sector**. Pel·lícules com *L'àvia i el foraster* de Wicker Films o *La invasió dels bàrbars* de Stanbrook Produccions han rebentat el sostre històric de taquilla i permanència als cinemes de la ciutat i han tingut una bona acollida a la resta de l'Estat.

La comissió de l'audiovisual ha estat deixant ben clar des de principis d'any quines haurien de ser les polítiques sobre el sector audiovisual, **demanant sempre una millora pressupostària per a l'IVC i per a la televisió autonòmica valenciana**. Així ho vam fer als mesos de gener, febrer i març en les reunions que vam tindre a Les Corts valencianes amb els diferents grups parlamentaris (incloent-hi a VOX amb el qual no ens havíem reunit mai).

Jorge Motos, Manuel Canchal i Nacho Fresneda curtmetratge *Còlera*.

Tots han acceptat i recolzat sempre les nostres demandes, però **ni l'oposició** (per incapacitat de maniobra) **ni els partits del govern** (per falta de ganes, o per intencionalitat política) **han demostrat en la pràctica cap resultat**.

A l'abril, **ens reunirem amb el nou Director General d'A punt i amb el nou Director de Continguts** per a traslladar-los la nostra preocupació per ni tan sols contemplar la possibilitat de produir o coproduir ficció des de la tele. La resposta va ser clara: Sense diners no anem a fer res.

Per a poder lluitar contra esta desídia per part de la tele necessitàvem unificar esforços i estratègia.

Ens vam reunir amb les diferents associacions de productores. **Totes estaven d'acord amb el nostre discurs. No obstant això, en cap moment s'han unificat forces per a traçar una estratègia conjunta.** ▶

**PER A PODER
LLUITAR CONTRA
ESTA DESÍDIA
PER PART
DE LA TELE
NECESSITÀVEM
UNIFICAR
ESFORÇOS
I ESTRATÈGIA.**

Jornades Escoltem la cultura, amb el coordinador general, Josep Maria Bullon (ACPV), i la coordinadora de la jornada, Isa Monzó, comunicadora experta en música | Organitza: Acció Cultural del País Valencià (ACPV) | Foto: ©PRATS i CAMPS

El 6 de maig, vam estar **convidats a una taula redona organitzada per Acció Cultural del País Valencià** per a tractar la problemàtica de l'audiovisual valencià i les seua deriva actual.

Vam exposar les nostres reivindicacions, valoracions i conclusions. Vam suggerir fulls de ruta i **tot el sector semblava estar unificat pel que fa a la teoria**. En la pràctica, no s'ha aconseguit traçar a hores d'ara una estratègia comuna.

Al juny, **ens vam reunir de nou amb representants de les associacions de productores**. Amb PAV, AVANT i AVAPI. En totes les reunions estàvem d'acord en la necessitat de caminar junts i agafats de la mà amb les demandes d'un sector que tan fràgil semblava tornar a estar.

Continuem sense tindre una estratègia conjunta, ja que les associacions han estat, a posteriori, massa ocupades en les seues batalles amb l'IVC per la quantitat de canvis significatius que havien inclòs en les bases i ordres d'ajudes.

Després de l'estiu, vam assistir al festival de curtmetratges de Cullera i per tal de poder parlar amb directors, productors, institucions etc.

Al novembre, vam estar presents en l'edició de **PROMERCAT**, fent de nou extensible la necessitat per la nostra part d'**anar tots junts per a no perdre el que hem aconseguit estos anys**.

A l'esquerra, un moment de la taula redona *Plataformes i televisions com a motor de l'audiovisual. La inversió en llengües cooficials*. I a la dreta, el nostre secretari d'audiovisual al photocall de PROMERCAT.

Vam ser testimonis també de la taula redona en què participaven TVE i algunes plataformes com ATRESMEDIA o TELECINCO CINEMA, on es parlava de la **necessitat legal per part de les plataformes de contractar productes fets en valencià per a les seues quotes en llengües cooficials. Un camí a un possible mercat que ens interessa a tots** i del qual, des de la comissió de l'audiovisual de l'AAPV, estarem molt pendents.

S'acaba l'any amb molta feina feta i molta per fer. Però tot el treball i les fites aconseguides no estan ni de bon tros consolidades. **Necessitem una intencionalitat clara, per part de govern i institucions, de seguir vetlant pels interessos del sector audiovisual valencià**. I eixa intencionalitat és, si més no, dubtosa.

Necessitem també la col·laboració i la implicació dels socis i sòcies de l'AAPV. **La junta i cada comissió vos necessita**.

Bones festes i bona entrada d'any.

NECESSITEM TAMBÉ LA COL-LABORACIÓ I LA IMPLICACIÓ DELS SOCIS I SÒCIES DE L'AAPV.

LA JUNTA I CADA COMISSIÓ VOS NECESSITA.

PER **ESTELA MARTÍNEZ**
SECRETÀRIA
DE LA COMISSIÓ
DE FORMACIÓ

Durant l'any 2025 s'han programat diversos cursos organitzats per l'AAPV, centrats en àmbits com la igualtat, el cinema, el teatre i la creació escènica i impartits per persones professionals especialitzades en la matèria.

L'AAPV continua apostant per facilitar un poc més l'accés a la formació mitjançant dos instruments que ja coneixeu bé:

Beca per a formació, que permet realitzar **cada any un curs gratuït** organitzat per l'AAPV.

Beca per quilometratge, pensada per **ajudar a tots els socis i sòcies que viuen a més de 60 km de València** i afavorir la vertebració territorial.

<https://aapv.es/beques-formacio-aapv/>

Cal assenyalar que l'exercici 2025, pel que fa a la programació de cursos, ha estat un **període de treball més irregular i divers que els dos anys anteriors**. Tot i que hi ha un compromís per oferir un curs mensual o bimensual, no ha sigut un any amb molta activitat formativa per diferents motius, entre els quals està: la **incertesa en l'eixida de les ajudes**, la **baixa participació** en alguns cursos els quals s'han tingut que anul·lar o posposar i el fet de **no disposar d'un local propi**, cosa que encareix el curs i complica els horaris disponibles de les sales, etc.

Enguany no s'han pogut oferir cursos a Castelló i Alacant. Malgrat ser una prioritat per a la comissió, els motius abans esmentats ens han obligat a replantejar-nos el tema de la descentralització.

Alicia Miota, Tània Fortea, Anaïs Dupérreïn, Cristina García i Lucía Poveda en un moment del seminari d'actuació i creació Posar el cos per a una escena inesperada, impartit per l'actor i director argentí Sergio Boris.

Les respostes al **formulari enviat per l'AAPV per tancar l'exercici 2025** mostren que, malgrat la baixa participació general en les activitats formatives, **els socis i sòcies continuen tenint interès en propostes que ja han funcionat en el passat**, com els cursos de coordinació d'intimitat, Daulte, Bob McAndrew o el del pla seqüència.

Una part important del col·lectiu demana **formació fora de València**, especialment a Alacant, **i apunta que els mesos de juny i juliol són més adequats** per a programar activitats.

Destaquem els noms més sol·licitats per impartir formació del panorama estatal i internacional: Pablo Messiez, Andrés Lima, Claudio Tolcachir, Icíar Bollaín, Isabel Coixet, entre molts altres. I de l'escena valenciana: Carles Alberola, Pilar Martínez, Victoria Salvador, Maria Caballero, Toni Misó o Josep Manel Cassany, entre altres.

Les respostes evidencien una **gran diversitat d'interessos, que inclouen tant disciplines artístiques** (teatre físic, màscares, doblatge, dansa, dramaturgia, direcció, arts vives, tècniques específiques com Meisner) **com àrees més transversals**: creació de vídeo-book, presentació televisiva, creació de podcasts o enfocaments pedagògics concrets (Anne Bogart, Norman Taylor).

Moment del curs de cinema impartit per Vicent Monsonís.

Un dels punts més destacats és la **demanda creixent de formació en creació i gestió de companyies teatrals**, incloent aspectes administratius, econòmics i de gestió professional per a autònoms. També hi ha un interès notable per l'**aprenentatge d'eines per a l'autogestió, especialment en xarxes socials i creació de material promocional**.

En definitiva, el col·lectiu mostra un **interès clar per una formació integral que combine creativitat, professionalització i adaptació a les noves necessitats del sector**, reforçant tant les habilitats artístiques com l'autonomia laboral dels intèrprets.

Davant d'aquesta realitat, l'**AAPV considera necessari fer autocrítica constructiva per tal de repensar la metodologia i motivar més la participació**. Ens plantegem buscar nous mecanismes perquè la gent s'apunte als cursos, fomentar la coresponsabilitat i, també, estudiar les propostes suggerides pels nostres associats i associades.

ACTIVITATS FORMATIVES 2025

Sessió informativa IMPORTASS

Organitzada per la Unitat Funcional per a Artistes de la Seguretat Social, **en format en línia i presencial. Es va explicar el funcionament del portal IMPORTASS, adaptat al Règim d'Artistes**, i les eines disponibles: consulta de dades, vida laboral, cotitzacions, règim general i d'autònoms, tràmits d'inactivitat i servei de consultes via WhatsApp.

Moment de la sessió informativa sobre el nou canal IMPORTASS, realitzada el 17 de gener a la Direcció Provincial de la Tresoreria General de la Seguretat Social en València

En el número 62 de l'Eq'iliquà, teniu un extens article sobre este encontre.

Taula rodona:

'Malalties professionals en les arts escèniques'

Organitzada per **ConArte, AAPV i APDCV** a la Sala 7 del Rialto. Un espai de debat i informació sobre la prevenció, tractament i reconeixement de les malalties professionals que afecten artistes i intèrprets.

Curs d'Intimitat

amb la directora de casting
i coordinadora d'intimitat
Andrea Isasi

Formació sobre **protocols de consentiment en audiovisual i AAEE**. Dirigit a actrius, actors i equips tècnics (regidoria, producció, art, guió, etc.).

Curs de Cinema

amb el director **Vicent Monsonís**:
'Qui em manava dedicar-me a açò?'
Fer cinema des de València,
entre vocació i heroïcitat'

Una reflexió profunda sobre el procés creatiu i les dificultats del sector des del punt de vista de la direcció cinematogràfica i la **posada en pràctica del codi interpretatiu en el cinema**.

Curs celebrat del 24 al 28 de març, en la Sala Russafa.

Celebrat del 15 al 17 de setembre, dins les activitats paral·leles del festival.

Curs de Teatre

amb l'actriu **Rebeca Valls**:
'De la paraula a l'acció'

Organitzat per **Russafa Escènica**, amb la col·laboració de la **Universitat de València i l'AAPV**. Un recorregut actoral des del text fins a l'acció, orientat a actors i actrius estudiants i professionals.

Realitzat del 4 al 7 de novembre.

Seminari d'Actuació i Creació amb l'actor i director argentí **Sergio Boris: 'Posar el cos per a una escena inesperada'**

Taller intens de treball **sobre presència
escènica i creació col·lectiva** a l'hora de
construir un personatge en una escena.

Presentació del *'Manual de Buenas Prácticas de Voz i Salud Psicoemocional'*

Activitat gratuïta orientada a proporci-
onar eines d'autocura i prevenció per a
performers i creadors, **organitzada
per Conarte i l'AAPV** celebrada a la
Sala 7 del Rialto.

Taller realitzat el 20 de novembre.

Impartit els dies 13 i 14 de desembre.

Curs intensiu de **Locució publicitària** amb l'actriu **Nina Romero**

Impartit en l'estudi Black Noise, s'ha
treballat **interpretació i tècnica de
micròfon** mitjançant pràctica, recursos
expressius i eines per comunicar mar-
ques publicitàries amb claredat, credibi-
litat i personalitat sonora

Promoció de cursos d'altres entitats.

L'AAPV ha continuat oferint un servei de **difusió de cursos externs**
que inclouen descomptes per a socis i sòcies de l'AAPV. ■

AMB EL PATROCINI DE:

GENERALITAT
VALENCIANA

ACI.
ARA.

INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA

Diputació
de València | Teatres

Escalante

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

Juan Mandli

UNAS PALABRAS SOBRE JUAN MANDLI DE SUS HIJAS

PER MAR
MANDLI

ALEJANDRA
MANDLI

Cuando una persona se va, cada uno tiene en la cabeza una versión única. Seguramente cada uno destaca una escena vivida con esa persona, una imagen, un recuerdo.

Al nombrar a Juan Mandli sucederá, nos imaginamos, algo así:

Habrà quien recuerde a nuestro padre subido a un escenario, con esa planta, esa espalda ancha, a veces con más tripa, otras con más barba e incluso habrá quien lo recuerde con pelo. Eso sí, si el recuerdo es sobre el escenario, casi seguro que su presencia enigmática y su voz peculiar se hace común en más de uno.

Bienvenido a casa | 2017 | D: Eva Zapico | Dacsa Producciones | Foto: Abad Fotografía

Habrà quien lo recuerde, como compañero de escena. Ha sido entre muchas cosas: padre de algunos, maestro de otros, ha sido cerdo, pareja, médico, cura, pensador, figurante, comensal, consejero, ha sido Marx, ha sido reina, príncipe azul e incluso la muerte caminando serena. Si habéis tenido la suerte de compartir escena quizá lo común del recuerdo sea la pasión y las ganas de subirse a las tablas, transformarse y brindarse al público que pagó su butaca.

Si lo tuviste como profesor o director, ya sabrás que las palabras juego y disciplina, andarán recorriendo muchos recuerdos, aulas, salas de ensayo, miradas audaces, silencios, vocación y predisposición. ▶

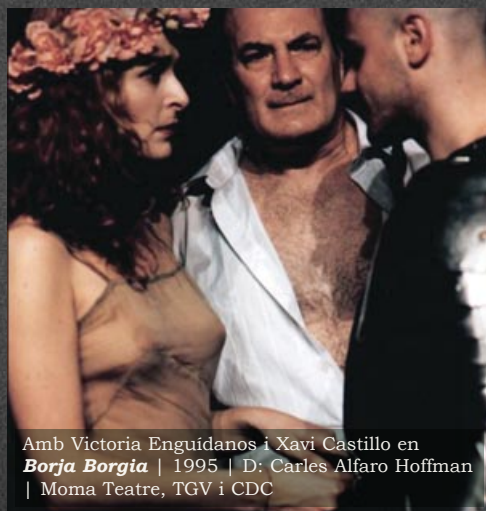
Corazón de ángel y diablo
| 1987 | D: Víctor Rotelli

Amb Lola López en **Cocodrilo** | 1998
| D: Alejandro Jornet | Companyia
Hongaresa de Teatre | Foto: Jordi Pla

El banquete | 2000 | D: Carme Portaceli
| Arden Producciones i TGV | F: Maque Falgás

Amb Victoria Enguidanos i Xavi Castillo en
Borja Borgia | 1995 | D: Carles Alfaro Hoffman
| Moma Teatre, TGV i CDC

Juan Mandli, quan va
rebre el Premi Narcís
del 2007

Si no llegaste a verlo o a conocerlo, quizá estas palabras escritas por él en un libro que se publicó con sus ideas, reflexiones, entrevistas y muchas anécdotas llamado “El oficio del actor: ¿sacerdote o fontanero?”, te ayuden a hacerte una idea o crear tu propia imagen: “Si uno se distancia y lo analiza objetivamente es como que hay que estar loco para hacer teatro ¿verdad? El teatro me ha dado muchísimo, en el ámbito profesional y a nivel humano. Es una locura de la que no me quiero salir. Es como llevar siempre un niño dentro y soñar”.

Y obviamente si habéis compartido bolos, giras o el cafecito antes de entrar al camerino, seguro que el recuerdo común es un buen plato de comida o algo dulce o algún “pecadito” por el que dejaba asomarse al gran niño que fue.

juan mandli

A qué jugamos | 1974 | Teatro Estudio de BBAA

Niño ausente | 2023 | Tribu Teatro

Hamlet (Retrato de familia)
| 2010 | D: Ximo Flores | TGV

Ese niño que un día soñó con ser actor, ese niño que creció sobre las tablas, que emigró de su Buenos Aires querido y se trajo a España, a Valencia, una maleta repleta de personajes con los que brindó en cada escenario, repleta de juegos interpretativos con los que enseñó y dirigió. Una maleta que jamás soltaría, ni por nadie ni por nada. Pues la interpretación siempre fue su mayor viaje y por ello su vida entera siempre estuvo ligada a esa maleta. Maleta que se cerró el 11 de Julio de 2025.

Cuando alguien se va, cada uno tiene su propio recuerdo. Así pues, que cada uno elija el suyo. Bien sabemos que si él estuviera aquí recordaría cada uno de los elegidos, con esa memoria única, llena de anécdotas

Y como diría nuestro viejo: “Que viva el teatro y los compañeros carajo, pero venga dejémonos de parlotear, aunque ya saben lo mucho que me gusta y salgamos a actuar, que el público no espera, che”. ■

rafa contreras

Des de l'Associació d'Actors i Actrius Professionals Valencians (AAPV) lamentem profundament la inesperada pèrdua del nostre estimat company Rafa Contreras, actor i director valencià de doblatge, docent i membre durant molts anys de la Junta Directiva de l'AAPV, dins de la Comissió de Doblatge.

Rafa va ser una de les veus més reconegudes del doblatge valencià, conegut per ser la veu habitual de Woody Allen en les pel·lícules versió valenciana. La seua trajectòria professional, tant davant del micròfon com en la direcció artística de doblatge, va deixar una empremta profunda en el nostre sector.

A més, va dedicar bona part de la seua carrera a la formació de noves generacions d'actors i actrius de veu, compartint amb passió els seus coneixements i el seu amor per l'ofici.

L'any 2012 va rebre el Premi Narcís, màxim reconeixement de la nostra associació, com a homenatge a la seua trajectòria de més de 30 anys.

També va destacar com a autor i coautor teatral de projectes escènics com L'illa del tresor, juntament amb Ramón Moreno. Eixes obres mostren la seua creativitat i el seu compromís amb les arts escèniques valencianes.

Així mateix, va ser membre fundador de la companyia PTV Clowns, una de les formacions més emblemàtiques del teatre valencià, amb la qual va contribuir a portar l'humor i la imaginació a nombrosos escenaris.

Des de l'AAPV volem reconèixer la seua implicació, generositat i compromís amb la professió i amb l'associació, sempre disposat a col·laborar i a fer sentir la veu del col·lectiu.

Acompanyem en el sentiment la seua família, amistats i companys i companyes del sector.

La seua veu i el seu record continuaran amb nosaltres.

Et trobarem a faltar. Descansa en pau, Rafa.

RAFA, IN MEMORIAM

PER **TONI PAU**

Montilla, 1952 – Benimàmet, 2025

Rafa,

Te n'has anat. I costa escriure-ho. Costa perquè la teua veu continua ressonant en tantes altres, en tantes escenes, en tants records. Però hui no parlem dels personatges que vas doblar, sinó del que vas fer per una cosa molt més gran: el doblatge en valencià.

Vas ser un pioner, Rafa. Quan encara no sabíem si el valencià tindria espai en la pantalla, tu ja estaves allí, creient-hi. Des de Tabalet, des d'aquells primers anys en què tot era incert, vas posar la teua veu —i la teua convicció— al servei d'una llengua que mereixia sonar amb dignitat.

Recorde aquella vesprada-nit en què eixírem de Tabalet després d'acabar el doblatge de Karate Kid. No sabíem què vindria després. No sabíem que aquella pel·lícula marcaria un abans i un després. Canal 9 apostà per emetre-la en valencià, i amb això començà a apostar per nosaltres. Va ser l'inici d'allò que tu vas ajudar a construir amb cada frase, cada pausa, cada matís.

I no tan sols davant del micro, Rafa. També als despatxos, en les campanyes d'afiliació. Juntament amb Germán Montaner, vas impulsar l'afiliació a AISGE entre els professionals valencians, convençut que necessitàvem una seu pròpia al País Valencià. Ho vas fer per dignitat, per justícia, per futur. Perquè sabies que el doblatge no podia sostenir-se només amb talent: calia estructura, reconeixement, comunitat.

Rafa posant amb el Premi Narcís del 2012

Rafa, caracteritzat de Panotxa, amb Eduardo Zamanillo, Amparo Mayor, i Paco Alegre membres de P.T.V. Clowns.

No vas ser només actor i director. Vas ser mestre, referent, defensor incansable perquè el doblatge en la nostra llengua no fóra una excepció, sinó una norma. En cada personatge que parlava en valencià, hi havia un poc de tu. En cada alumne que aprengué a doblar amb respecte i precisió, hi havia la teua empremta.

I per últim, Rafa, el teu compromís amb la formació de les veus del futur. Mai et conformares amb mirar arrere. Sempre pensares en qui vindria després, en com transmetre l'ofici, el respecte per la llengua, l'amor pel detall. La teua manera d'ensenyar no era només tècnica: era ètica, era generosa, era profundament valenciana.

Hui, en acomiadar-te, mentre repasse tot allò que visquérem, tot allò que construïres, no puc evitar pensar que tot va ser un somni. Un somni compartit, parlat, doblat, viscut.

Gràcies, Rafa. Per tot.